

3. Башарин В.Ф. Что нужно знать преподавателю физики профтехучилища для реализации взаимосвязи общего и профессионального образования: Метод. реком. / АПН СССР, - М., 1987. – 102 с.
4. Глинський Я., Рязанська В. Наступність у вивченні інформатики в загальноосвітній та вищій школі // Педагогіка і психологія професійної освіти. – №4. – 2006. – С. 79 -87.
5. Гордійчук Г. Наступність у вивченні математики в загальноосвітній та професійній школі // Педагогіка і психологія професійної освіти. - №4. – С. 103.
6. Гуревич Р. Наступність природничо-математичної та професійної підготовки в середніх загальноосвітніх школах і закладах профтехосвіти // Педагогіка і психологія професійної освіти. - №3. – 2004. – С. 9 -19.
7. Зданевич Л.В. Адаптація студентів педагогічних училищ до нових умов життєдіяльності. Автореферат. – К., 2003.
8. Зягвизинский В.И. Методология и методика дидактических исследований. – М.: Педагогика, 1982. – 160 с.
9. Неучитель Е.Д. Адаптация студентов в вузе // Практична психологія та соціальна робота. – 2001. - №7. – с.23 -27.
10. Кустов Д.А. Преемственность в системе подготовки технических специалистов. - Саратов, 1982.
11. Лернер И.Я. Дидактические основы методов обучения. – М.: Педагогика, 1981. – 341 с.
12. Лихач В.М., Гуревич Р.С. Преемственность содержания трудового обучения и профессиональной подготовки учащихся. – М.: Высш. Школа, 1989.
13. Философский энциклопедический словарь. / Гл. редакция: Л.Ф. Ильичев и др. – М.: Сов. энциклопедия, 1983. – 840 с.
14. Цвілик С.Д. Наступність у змісті природничо -математичної та спеціальної підготовки вчителя трудового навчання у вищих педагогічних закладах освіти/: Автореферат дис... канд. пед. наук: 13.00.04. - Вінниця, 2005. – 24 с.
15. Якунин В.А. Педагогическая психология: Учеб. пособие / 2 -е изд. – СПб.: Изд -во Михайлова В.А., 2000. – 349 с.

ЗАПРОВАДЖЕННЯ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ В ПРОЦЕС ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ

С.В. Пасечник

Давно минули часи, коли на екранах комп'ютерів з'явилися миготливі зелені або янтарно-жовті цифри і букви. Сьогодні можливості комп'ютерів здаються майже безмежними – у вашому розпорядженні і колір, і звук, і рух, і тривимірне зображення. Кольорові монітори відтворюють малюнки, відео і мультфільми, а акустична стереосистема забезпечує високоякісний музичний, звуковий і мовний супровід. У виробництві обчислювальної техніки відбувся колосальний прогрес. Якщо раніше з її допомогою оброблялися лише тексти і числа, то сьогодні можна, наприклад, використовувати величезні запаси інформації, що зберігаються на лазерних компакт-дисках, або ж одержувати необхідні відомості через телефонну мережу. Засоби мультимедіа стали надзвичайно корисною підмогою в процесі освоєння найрізноманітніших знань. Завдяки їм предмет, що вивчається, стає наочним, «живим», а одного разу побачене надовго залишиться в пам'яті людини.

На сьогодні ніхто не стане заперечувати той факт, що використання інформаційних технологій впливає на зміст, форми і методи навчання. Феномен їх впровадження у викладацьку діяльність є предметом пильної уваги й обговорення вчених, методистів, педагогів -практиків. Необхідно відзначити, що інформаційні технології завжди були невід'ємною частиною педагогічного процесу навіть у так звану «докомп'ютерну епоху». Це насамперед пов'язане з тим фактом, що навчання є інформаційним процесом. Але тільки з появою можливості використання комп'ютерів в освітньому процесі сам термін «інформаційні технології» набув нового звучання, тому що став асоціюватися винятково з застосуванням ПК.

Інтенсивний розвиток обчислювальної техніки, а разом з цим і програмного забезпечення, наразі висуває особливі вимоги до підготовки педагогів як у практичному, так і в теоретичних аспектах. Застосовуючи комп'ютер на уроці, викладачеві варто реально

усвідомлювати те, яка переслідується мета і які засоби для її реалізації необхідно залучити, адже будь-який інструмент у невмілих руках набуває зворотних властивостей, починає заважати, обтяжувати і заплутувати.

Методи навчання мають тісний зв'язок з характером подання і сприйняття інформації як для тих, хто навчає, так і для тих, хто навчається. У зв'язку з цим варто зазначити, що використання мультимедійних технологій істотно впливає на характер подання інформації, а отже, і на методи навчання.

Усі ми, коли вчимося, по-різному засвоюємо нові знання: одні легше запам'ятовують матеріал, читаючи підручник, інші на слух, скажімо, під час уроку або лекції. Але, без сумніву, найкращий результат досягається, якщо сприймати інформацію одночасно всіма органами чуття, і цю можливість надають нам засоби мультимедіа. Вони змінили процес вивчення різних предметів, зокрема, іноземних мов. Комп'ютер пише кожне нове слово і його переклад рідною мовою. За бажання він вимовить це слово стільки разів, скільки вам потрібно, щоб воно міцно збереглося в пам'яті. Сучасні програми дозволяють записати власну вимову, а потім, прослуховуючи запис, порівняти з правильним. Значення кожного слова буде пояснювати картинка, ви почуєте докладний коментар, проглянете короткий відеофільм. А в кінці заняття комп'ютер перевірить, наскільки добре ви засвоїли урок.

Навчання за допомогою мультимедіа володіє безперечними перевагами.

Один компакт-диск може зберігати зміст книг, які зайняли б цілу книжкову полицю. На пошуки потрібної інформації піде набагато менше часу: не треба гортати сторінки, натискайте кнопку миші – і потрібні відомості перед вами.

Ще одна перевага такого навчання полягає в тому, що з комп'ютером можна «розмовляти»: одержати відповідь на своє запитання. Ставить запитання і комп'ютер, тим самим він, як справжній гід, підводить вас до нової теми, показує, де ще можна знайти інформацію щодо проблеми, яка цікавить вас, або, як досвідчений вчитель, перевіряє досягнуті вами успіхи [2, с. 20].

Безперечно, що мультимедіа збагачують процес навчання, дозволяють зробити його більш ефективним, втягуючи в процес сприйняття навчальної інформації більшість чутливих рецепторів студентів. Тому згідно з дослідженнями Г. Кирмайера [1, с.9], при використанні інтерактивних мультимедійних технологій у процесі навчання частка засвоєного матеріалу може становити до 75%.

У методиці навчання іноземним мовам активно досліджувалися навчальні можливості мультимедійних технологій. Внаслідок узагальнення досвіду і за результатами проведених досліджень було встановлено, що раціональне вживання мультимедіа дозволяє: 1) заповнювати відсутність природного іншомовного середовища на всіх етапах навчання; 2) повніше реалізувати важливий дидактичний принцип наочності; 3) здійснювати навчання з урахуванням індивідуальних типологічних особливостей кожного учня; 4) максимально використовувати аналітичні і імітаційні здібності учнів, повніше мобілізувати їхні внутрішні ресурси; 5) більш-менш точно визначати якісні іншомовні показники учнів; 6) виконувати багато активних видів, у тому числі й говір вправ зі всіма учнями одночасно.

Створення штучного іншомовного середовища в процесі навчання іноземним мовам – одне з важливих проблемних питань сучасної методики.

Раціональне використання мультимедіа дає вчителю можливість навантажити мовний і слуховий канали учнів до будь-яких розумних меж і активізувати їхню мовну діяльність у необхідному напрямі.

Необхідність широкого впровадження мультимедійних технологій в навчання іноземних мов обумовлена тим, що їх вживання розкриває великі можливості для реалізації одного з найважливіших дидактичних принципів – принципу наочності [3, с. 39]. Завдяки мультимедійним технологіям, а саме використанню програми розробки презентацій, як студенти, так і викладачі можуть підготувати цікаві виступи для різноманітних конференцій.

Крім того, надзвичайно важливу роль грають інформаційні технології у процесі самоосвіти як студентів, так і фахівців різноманітних галузей.

У сучасному світі наявність здатності до безперервної самоосвіти стало більш важливим, ніж володіння наявними знаннями. Це призвело до того, що випускники навчальних закладів стикаються з чималими труднощами при влаштуванні на роботу. Ці труднощі зумовлені двома важливими факторами: 1) необхідністю адаптуватися до вимог, які швидко змінюються щодо власних знань і умінь; 2) необхідністю здобувати нові навички користування інформаційними технологіями як для їх використання під час роботи, так і для одержання нових знань. Ці зміни у свою чергу ставлять нові задачі перед навчальними закладами: що треба робити, щоб наші випускники відповідали вимогам сучасності? Адже завдяки бурхливому розвитку інформаційних технологій часто трапляються парадокси – те, про що ми дізнаємося сьогодні, завтра стає застарілим. Тому, щоб іти в ногу з часом і готувати студентів, які були б конкурентоспроможними на сучасному ринку праці, потрібно знати, вміти і використовувати на практиці певні досягнення новітніх технологій навчання. Як ніколи раніше, теперішні випускники мають бути готові до безперервного навчання протягом усього життя. У зв'язку з цим з'явився термін безперервне навчання (lifelong learning) [5, с. 7].

Сучасні технології з використанням можливостей Інтернету дозволяють швидко й ефективно поновити свої знання в тому ракурсі, у якому це необхідно для певного фахівця.

В Україні використання інформаційних технологій у навчальному процесі, окрім уроків інформатики, почалося п'ять-шість роки тому, коли поняття «освіта і технології», «інформаційні технології», «використання Інтернет», «CD-ROM», «on-line databases» були абсолютно далекими для такої консервативної сфери нашого суспільства, як освіта. Мало хто мав змогу використовувати інформацію з Інтернету на уроках. Але за останні роки наше суспільство, незважаючи на економічні труднощі, зробило крок уперед: курси он-лайн, словники і різноманітні довідники, он-лайн бібліотеки і конференції стали невід'ємною частиною самовдосконалення сучасного фахівця.

Серед усієї різноманітності методичних прийомів використання комп'ютерних технологій, які викладач іноземної мови у вищому закладі освіти може вважати корисними у процесі роботи, більшість науковців в першу чергу виділяють використання інформаційних технологій як джерела інформації. Адже Інтернет дає можливість безкоштовно як учителям, так і студентам отримати доступ до художніх текстів, газет, журналів, наукових статей, словників, підручників, посібників і т.д., які раніше були доступні у друкованому вигляді за чималу ціну.

Іншою перевагою Інтернету є мультимедійний гіпертекст з великою кількістю зв'язків і посилань на інші джерела інформації. Наприклад, читаючи відгук про якийсь фільм на сайті, можна зупинитись у певний момент, перейти до інших сторінок, при необхідності отримати інформацію про того чи іншого автора, дізнатися про інші відгуки на даний фільм на інших сайтах тощо.

Досить поширеними серед методичних прийомів можна вважати електронні дискусії, тобто прийоми спілкування за допомогою комп'ютерних технологій.

Зрозуміло, ще рано робити остаточні висновки про ступінь впливу інформаційних технологій на освітню сферу в цілому, хоча б тому, що часовий інтервал існування цих технологій дуже малий у порівнянні з розвитком загальної педагогічної науки. Але все-таки цілком можливо відстежити деякі тенденції, що починають виявлятися. Насамперед, це пов'язане з виникненням так званих «інформаційних середовищ навчання» і «віртуальних освітніх просторів», «які будуються за системою «учень-посередник-вчитель», де в ролі посередника виступають сучасні засоби інформаційних технологій» [4, с. 9]. Інколи, завдяки інформаційним технологіям, роль вчителя суттєво зменшується, особливо в процесі самоосвіти. З'являються нові форми організації навчальної інформації, які насамперед характеризуються нелінійним структуруванням навчального матеріалу, що у свою чергу дозволяє тому, кого навчають, вибрати «індивідуальну траєкторію навчання».

Усі ці факти ведуть до необхідності науково-педагогічного осмислення нових можливостей у навчанні в зв'язку зі збагаченням сучасного процесу утворення мультимедійними навчальними технологіями.

Література:

1. Кирмайер Г. Мультимедиа. - М.: Малип, 1994. – 67с.
2. Ляховицкий М.В., Кошман И.М. Технические средства в обучении иностранным языкам. – М.: 1981. – 100с.
3. Машбиц Е.И. Компьютеризация обучения: проблемы и перспективы. – М.: Знание, 1986. – 80с.
4. Окопелов О.П. Процесс обучения в виртуальном образовательном пространстве.// Информатика и образование. – 2001. – №3. – С. 6 -8.
5. Скалій Л.І. Використання інформаційних технологій у формуванні професійної компетенції майбутнього вчителя англійської мови // Іноземні мови. – 2003. – №4. – С.5 -9.

ПЛАНУВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ ЯК ОДНА З ПЕРЕДЕУМОВ ПРОЦЕСУ ДИДАКТИЧНОГО ПРОЕКТУВАННЯ

О.О. Пасічник

Варіативність сучасної системи освіти, її спрямованість на розвиваючі, індивідуально-орієнтовані, інноваційні й експериментальні технології навчання і виховання сприяє створенню такого освітнього середовища, яке б надало кожному учневі можливість виявити закладений в ньому від природи творчий потенціал і сформувати здатність бути суб'єктом розвитку своїх здібностей. В останні роки перед вищою педагогічною школою України стоїть завдання переходу до формування фахівців-професіоналів, які поєднують глибокі фундаментальні теоретичні знання і практичну підготовку, здатні планувати бажаний результат і проектувати навчальні дії з метою його досягнення.

Аналіз психолого-педагогічної літератури показує, що проблема готовності викладача до професійної діяльності розглядалася дослідниками неодноразово і з різних точок зору. Наукові основи цієї проблеми вперше зазначенні в працях П. Блонського, А. Макаренка, К. Ушинського, С. Шацького та ін.. Проте перша теоретична праця з педагогічного проектування з'явилася лише у 80 -х рр. ХХ ст. (В. Беспалько), в якій було визнано проектування та технологій його здійснення як самостійний вид педагогічної діяльності.

З кінця 90 -х рр. минулого століття проектування стає самостійним предметом педагогічних досліджень. Різні аспекти цієї проблеми знайшли висвітлення у працях Н. Алексеєва, В. Безрукової, В. Беспалька, В. Гінецинського, А. Лігоцького, Є. Заїр-Бек, В. Монахова, Н. Суртаєвої, Ю. Чернової, В. Юсупова та ін.[1, 5].

Однак, незважаючи на інтенсивні пошуки вчених з метою створення єдиної теорії педагогічного проектування, поки залишаються мало вивченими питання термінології, її змістовного наповнення, структури і функцій компонентів проектувальної діяльності педагога, етапів створення педагогічного проекту, закономірностей процесу підготовки майбутніх викладачів до проектно-педагогічної діяльності. Недостатньо дослідженим залишається різновид педагогічного проектування – дидактичне проектування, об'єктом якого виступають дидактичні системи, процеси і учбово-педагогічні ситуації.

Нові стратегічні орієнтири розвитку середньої і вищої освіти зумовили необхідність пошуку таких підходів до практики підготовки майбутнього викладача, які формують фахівця нового типу – педагога-дослідника, готового до інноваційної діяльності, здатного не тільки застосовувати на практиці вже відомі способи вирішення педагогічних проблем, але й самостійно здійснювати проектування педагогічних систем, процесів і ситуацій.

Проектувати навчальні дії можна наперед – шляхом оперування з умовами навчання, що в подальшому не дозволить навчальним діям відхилитись у непотрібному напрямі.